

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 47 (155)

6. detsembril 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.		Kuulutuste hind:	
Tellimise hind: aastas	Mk. 800.—	1/1 lehek. Mk. 3000.—	1/4 lehek. Mk. 800.—
pooleaastas	" 400.—	1/2 " " 1500.—	1/8 " " 400.—
weerandaastas	" 200.—	1/3 " " 1000.—	1/16 " " 200.—
Üksik number maksab Mk. 20.—		1/32 lehek. Mk. 100.—	
Tellimised — järgmise kuu esimesest päewast.		Lehe eesküljel 750/0, tekstis 100/0 kallim.	
Toimetuse ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.		Adressi muutmise 10 mk.	
Awatud kell 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.		Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338	
		Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543	

Sisu: 1) A. Dadaschew, Kuriteo tagajärjel omandatud asjadest. 2) A. Liit, Kuritegude jälgimine. 3) Prantsuse peaminister ja poliitiline politsei. 4) Tallinna linna politseiuilema R. Saar'e 35.-a. teenistusjuubeli puhul. 5) Dr. H. Schneickert, Warjatud asjaolud. 6) 1. detsembri kommunistilise terrori ohwrid. 7) Ametlik osa. 8) Kuufutused.

Kuriteo tagajärjel omandatud asjadest.

A. Dadaschew.

Politsei, osa wõttes kriminaalasjade toimetustest, ei etenda mitte wähest osa küsimusest ühte ehk teist abinõu tarwitusele wõtta asjade kohta, mis kuriteo tagajärjel omandatud. See küsimus, mis on oluline oma tegeliku tähtsuse tõttu, pole ka huwitusega puht-õiguslisest küljest. Kuid maksivad seaduslised määrused sel alal on üldse täpsuseta ning lähewad waikides mööda politsei õigustest ning kohustest sel alal, eriti aga kokkukõlasse seadmisel teiste seadusliste normidega, ega paku selget ning täpset küsimuse lahendust.

Kriminaal kp. seaduses on 3 paragrahwi, mis harutuse all olewale küsimusele pühendatud. Need on §§ 126, 375 ja 777.

§ 126. seisab: „Asjad, mis kuriteo abil omandatud, antakse omanikule tagasi, kes tarwiduse korral on kohustatud neid asja harutuse puhul esitama rahukogule.“

§ 375. kõneleb: „asjad, mis kuritahtliselt

salaja ehk lihtsalt ärawõtmise teel kaotsi läinud, antakse nende ülesleidmise ning ärahindamise järgi allkirja wastu sellele, kellelt nad wõetud, tagasi, kui eriline tarwidus puudub neid asju kohtu toimetuse lisana jätta.“

Ning lõpuks on § 777. öeldud: „Asjad, mis kuriteo läbi saadud, antakse nende omanikule tagasi, kuigi ta mingisugusi nõudmisi ei esita, kuna asjalikke tõendusi, millel oluline tähtsus, ei anta enne kohtuotsuse seaduslikku jõusseastumist tagasi.“

Esimene nendest §§ kuulub rahukohunikkude, teine kohtu-uuriate ja kolmas ringkonnakohtu aladele.

Oma sisu poolest mitte sarnased, kuid lähedased üksteisele, täiendawad nad üksteist wastastikku, kuid nagu juba tähendasime ja praegu näeme, ei räägi ükski neist politsei tegewatest sammudest sel alal. Kui aga silmas pidada, et nende §§ antud õigus kuulub teatawal määral kohtu

funktsioonide hulka, tärkab iseenesest küsimus mitte politsei talituswiisi kohta nende asjade suhtes, vaid selle kohta, kas on politseil üldse õigus sel alal mingisugusi olulisi korraldusi teha.

Kuid tegew elu, nõudes peaaegu igapäew kiireid ning otsustawaid samme sel alal, sunnib politseid siiski wastawaid samme astuma; kuid praktika muutub ilma õigulise aluseta kindlusetuks ning kõlkuwaks, mis kohtu alal lubamata.

Kuidas siis, ning missugustes piirides peaks olema põhjendatud see õigus?

Harjutud on mõtlema, et see õigus püsib kr. kp. s. § 258 peal. Kuid waewalt on see nii, sest § 258 andis politseile uurija õigused, on eesmärgiks — hoida eelolewaks kohtulikaks asjaharutuseks ainult seda, mis uurimise wõimude puudumisel kohapeal wõiks kaotsi minna ehk ununeda. Kuid asjad, mis kuriteo tagajärjel omandatud, seda tarwidust ei sisalda, kuna omanikule edasiandmisel iseenesest juba sootu teised sihid on.

Pöördudes Seadustekogu teiste osade poole, leiame kuritegude ärahoidmise ning eemaldamise seaduses § 298 (1906. a.), mis väga lähedalt harutusel olewat küsimust puudutab: asjad, mis kellegi tema teadmata ehk lihtsalt ära wõetud, antakse nende omanikule tagasi kriminaal kp. seaduses ettenähtud korras. Kui omanikud asjade järgi ei ilmu ehk nad teadmata, tuleb kuulutuse kaudu ettenähtud korras neid välja kutsuda ja asjad allkirjade wastu neile anda. Kui omanikud kuulutuse peale määratud asjade järgi ei ilmu, siis antakse mitte rikkiminewad asjad, nagu metallid ja kallid kiwid, riigi hoiule (tsiwiil-seadus 1900. a. § 405), kuna asjade kohta täpne nimekiri kokku seatakse; asjad aga, mis rikki minna wõiwad, nagu riided, nahad, niisama hobused ja kariloomad, müüakse oksjoni teel maha ning saadud raha antakse kohalisse renteisse hoiule, omanikkudele edasiandmiseks, kui nad peaksid ilmuma. Omanikkude mitteleidmise ehk mitteilmumise korral kuulutuste peale, kantakse saadud raha riigi sissetulekuks.

See § on asetatud peatükki, mis politsei toimusi kindlaks määrab, mida tema warguse, riisumise ja rööwimise ärahoidmiseks ning eemaldamiseks oma algatusel peab ette wõtma, ning peab arwama, et annab politseile ka õiguse ülalnimetatud toimusi iseseiswalt teostada.

Selle peale waatamata, on olemas Wene

Senati I kassatsiooni departemangu otsus, mis ülaltoodud arwamist pealt näha kõigutada püüab. Minul puudub praegu selle täpne sisu, kuid wäljawõtetes kõlab ta järgmiselt: „Raha ehk asjad, mis on saadud kuritegija kinnipüüdmisel, ei tule § 298 (kuritegude ärahoidm. ja eemald. sead.) põhjal politsei korraldusse saata, vaid peawad kohtuwõimude korraldusse jääma mitte üksi sel juhtumisel, kui nad asitõendused on, vaid ka sel juhtumisel, kui nad teatava asja juures ei figureeri asitõendustena, vaid tulewad kui kuritahtliselt ärawõetud asjad kohtuwõimude korraldusel omanikule tagasi anda (1906. a. nr. 184).

Mina arwan, et see otsus ei muuda politsei õigust asjade kätteandmisel § 298 põhjal, ning ei piira tema tegewust kohtuotsusega. — See ei wastaks § 298 otsekohelele mõistele, eriti kui kohta silmas pidada, kuhu tema kuritegude ärahoidmise ja eemaldamise seaduses asetatud. Ei wastaks ta ka Nuhti. Sead. § 1664-ale, kus meid huwitawa küsimuse kohta on öeldud: „Kõik kuritahtliselt ärawõetud warandus peab selle leidmisel wiibimata tema omanikule tagasi antama.“ Sõna „wiibimata“ ei oleks aga sugugi kokkukõlas selle korraga, mille järgi politsei kohustatud oleks nimetatud asju kohtuwõimudele esitada, ning ainult peale asjaharutamist talitama selle wõimu näpunäidete järgi. Peab arwama, et tähendatud otsus, kõneledes rahast ning asjadest, mis ära wõetud kuritegija tabamisel, mõtleb selle all asju, mis mitte kuriteo abil ehk tagajärjel omandatud pole.

Teistsugune tõlgitsemine looks väga mitteõiglase talituswiisi kahjusaaaja suhtes, wõttes temalt wõimaluse tagasi saada sageli väga olulist asja, isegi sel juhtumisel, kus asjatoimetuse juurelisamisel tarwidust ei ole.

Mina tulen sellepärast otsusele, et ei otsekõhene seadus ega senati praktika ei sea politseile tõkkeid — oma algatusel teostamast seda, mida ülalnimetatud seaduse määrused ette kirjutawad.

Waatleme nüüd neid tingimusi, millede põhjal wõib asjade tagasiandmine sündida, ning missugused seda mitte ei wõimalda.

Selles suhtes tuleb kõige pealt selgeks teha, missugused asjad ehk õigem, mil teel tulewad omandatud asjad tagasi anda.

Nagu juba waremalt waadeldud seadused, nii ka järgnewad, sisaldawad väga

mitmekesiseid määrusi: „asjad, mis kuriteo abil omandatud“ (kr. kp. s. § 126); „asjad, mis kuriteo abil omandatud“ (kr. kp. s. § 777); „asjad, mis kuritahtliselt ehk lihtsalt kellegilt ära wõetud“ (kr. kp. s. § 378 ja kurit. eemald. sead. § 298), „kuritahtliselt ärawõetud warandus“ (N. S. § 1664).

Mina leian, et mõiste „kuriteoga omandatud asjad“ laiemal ulatusega on, kui mõiste „asjad, mis kuritahtliselt ehk lihtsalt kellegilt ära wõetud“ (wiimase termini kohta peab tähendama, et see hästi meie seaduse keelega ei sobi, mis mingisugust „ärawõtmist“ ei tunne), nii tulekski seda laiemat mõistet käsitada.

Ja nii siis peab järjekult asja tagasiandmise esimeseks tingimuseks olema kuritegu, mis oli asja omanikult ärawõtmise abinõuks. See oletus toob enesega kaasa kaks järeldust: 1) kas on kindlaks tehtud wõi mitte isik, kes kuriteo toime pani, on üks puhas, sest kuriteo kindlaks tegemine wõib sündida ka ilma kuritegija kindlaks tegemata; 2) andmete puudusel kuritegija õigeksmõistmine, ehk mitte süüksmõistmine (nagu waimuhaiged, alaealised), niisama süüdistatava surm ei kõrvalda asja tagasiandmist, sest sarnane õigeksmõistmine ehk asja lõpetamine ei eita kuriteo fakti; 3) asi peab olema kuriteo otsekoheseks objektiks. Selle tõttu, kui näit. kedagi süüdistatakse liiakasuwõtmises temale panditud asja eest, ei saa panditud asi, waatamata liiakasuwõtmise kui kuriteo peale, mitte objektiks olla, waid raha, mis seadusliselt lubamata protsentide näol wõeti; 4) ei saa ka asjades, mis kuriteoga saadud, lugeda raha, mis saadud warastatud asjade müügist, ehk warandust, mis warastatud asja wahetamise läbi saadud. Need on tingimused, mis tulewad üles seada seaduse käsitamisel tema mõttele wastawalt.

Kuid on ka seadused, mis keelawad kõigi ülalnimetatud seaduste käsitamist, isegi tsiwiilnõudmise ülesseadmise puhul. Nende seaduste hulka kuuluwad: 1) tsiw. kp. s. § 106; 2) riigi laenuasutuse seaduse § 28 (XI köide krediidisead.) ja 3) kõrgemalt poolt kinnitatud riiginõukogu arwamine 1885. a., mis senatile aluseks oli mõnel juhtumisel seadusi asjade tagasiandmise kohta mittemakswaks tunnustada.

Tsiw. kp. s. § 1061 sisu on järgmine: „awalikul enampakkumisel müüdüd asjad jääwad igal juhtumisel ostja omanduseks“.

Senat seletab, et see seadus piirdub loomulikult nende juhtumistega, kui awalik müük sündis seaduses ettenähtud korras (tsiw. depart. 84/1) ja teiseks, kui awalik müük on sündinud kohtu korraldusel. Era krediit-asutuste kohta, kui nende põhikirjades wastawad erandid kinnitavad pole, on makswad üldised tsiwiil kp. seadused, ja nimelt §§ 1512 ja 1664 (tsiw. depart. 96/70), s. o. nagu 1512 paragrahwis öeldud, et kui wallaswara on ostetud ilma kindlustuseta ning teadmiseseta, et see warastatud, kuid pärast poole awalikuks tulles kui warastatud, — wõetakse see ostjalt ära ning antakse omanikule tagasi, kuna ostjal õigus jääb makstud raha müüjalt nõuda“ ning (§ 1664 järgi) ei ole maksew wõõra wara pantimine ilma selle omaniku loata; sel juhtumisel antakse asi omanikule tagasi, ning pandihoidja wõib oma raha pandiandjalt nõuda“. Laenuasutuse seaduse § 28 on erandiks üldmäärustele panditud asjade kohta, ning põhiseaduse § 71 põhjal muudabki üldseadust. Selles § on öeldud, et kuigi riigipandimajasse (neid oli kaks — Peterburis ja Moskwast) satub warastatud asi, tema selle eest ei wastuta.

Üldiselt aga alluwad pandimajad ja laenu pangad üldistele määrustele, kui nende põhikirjades wastawad märkused puuduwad.

Lõpuks on kolmandaks erandiks kuriteoga saadud asjade kohta käiwates määrustes, nagu seda kriminaal kassatsioon. depart. seletuses nr. 6 — 1900. a. näha — rahapaberis ehk kuld waluutas, riigi wäärtpaberid (ettenäitajale) ja wõidulaenupiletid. See on seletataw sellega, et neid ainult ausatelt nõuda, raskendaks riigi rahalist liikumist, mis riigi huwides peaks waba olema. Seaduslik alus sellele arwamisele wäljendub kõrgemalt poolt kinnitatud riiginõukogu arwamises 17. maist 1885. a., mille järgi nimeta 5% wäärtpaberite suhtes kuulutus nende kaotuse kohta ei lubata ning järjekult ei ole omanikul õigust neid wõõra waldamisest üles otsida. Arusaadaw, et nii sel juhtumisel, kui ka eelmistes kahes on mõeldud kolmandad isikud, kes ausal teel omandanud warandust, mis omal ajal kuriteoga soetatud. Kuriteos süüdlase enese peale need seadused ei laiene, ning temalt wõetakse wara igal juhtumisel ära.

Wäljaspool ülalnimetatud kolme juhtumist, wõetakse ka kolmandalt isikult warandus, mis kuriteo abil saadud, ära (se-

nati selet. 906/26), kus juures juriidilistel isikutel, nagu era- kui ka walitsuse asutustel, eraisikutega ühed õigused (S. s. 96/31).

Meil jääb weel selgitada, kellele nimelt tulewad asjad tagasi anda, mis kuriteo abil saadud.

Sel puhul seletas senat, et sõna omaniku

all (peremees, ХОЗЯИН), mis tsiteeritud paragrahwides ette tuleb, tuleb mõista asja omanikku ainult sel juhtumisel, kui omanduse õigus asja peale on kinnitatud tsiwiil-nõudmise põhjal, ehk kui omanduse õigus on täitsa selge ning wastuwaidlemata. Muil juhtumistel tuleb aga igalpool mõista ainult omanikku.

Kuritegude jälgimine.

A. Liit.

(37. järg.)

Monodaktiloskoobiline kartoteek.

Sellenimelise kartoteegi otstarbet puudutasime möödaminnes juba 11. peatükis: kuritegija nime teadasaamine teopaigalt leitud näpujälje järele, teiste sõnadega, teopaigalt leitud näpujälje ärakasutamine juhtiwa andmena, leitud jälje võrdlemise teel kogus olewate jälgedega. Kuna teopaigalt harilikult leiduwad ühe ainsa sõrme jäljed, harwa kahe ehk kolme naabersõrme jäljendid, siis on harilik daktiloskoobiline kartoteek, mille registriwormel, nagu nägime, koosneb kõige kümme sõrme mustrite kombinatsioonist, selleks otstarbeks liiga kohmakas. Tähen-datud asjaolu andis põhjust esimese kõrwal weel teise daktiloskoobilise kartoteegi, n. n. ühesõrme jälgede kartoteegi sisseadmiseks, mis järgmiselt käib:

Igalt tabatud murdwargalt eestkätt, samuti ka kuritegelise kalduwusega isikult, kellest enam-wähem kindlasti ette arwata wõib, et ta kuritegewusele ka edaspidi wõõraks ei jää, wõetakse peale tawaliku registreerimise kaardi weel iga sõrme jälg eraldi kaardile. Ühesõrme kaardid on valmistatud samast materjaalist, mis tawalikudki kaardid, suurus 9×12 sm. Kaardi pahemale ülemisele nurgale kirjutatakse daktiloskooperitu liigniime esimene täht ja selleks otstarbeks tähestiku järjekorras peetawa nimekirja raamatu järjekorra number, paremale nurgale — käe ja sõrme nimetus lühendatult, kaardi alumisele äärele wõetakse wastawa sõrme jälg. Nimekirja raamatusse kirjutatakse registreeritu täielik nimi, elukoht ja juhatused muude registratuuri andmete peale.

Kaardid hoitakse alal wastawa suurusega kastikeses. Wäga kohased on paksemat jagu papist valmistatud kastid.

Kaartide klassifikatsioonj aluseks on tuntud neli põhimustrit ühes alamklassidega, kuid lähem käsitus läheb tuntawalt lahku eespool kirjeldatud kümnese sõrme klassifikatsioonist.

Kuna monodaktiloskoobiline kartoteek meil alles teostamist ootab, — loodetawasti on tema teostamine aga lähema aja ülesanne — siis ei saa praegusel silmapilgul ette näha, missuguse süsteemi järele ta meil korraldatakse. Toon waid tutwustamiseks Berliini ja Kopenhaageni süsteemid üldjoontes, milliseid praegu peetakse paremaiks.

Berliini süsteem jaotab näpujälgede mustrid nelja klassi: 1) silmused, mille delta pahemal pool, 2) silmused, mille delta paremal pool, 3) keermustrid, 4) loogad. Iga eelmine klass jaotatakse kümnesse alamklassi sõrmede järele: par. käe põial, nimetissõrm jne., pah. käe põial, nimet.-sõrm jne.

Silmusekujuliste mustrite sõrmeklassid jaotatakse omakord 25-de liiki delta ja tsentrumi wahel seiswate papillaarjoonte arwu kohaselt, keermustrite sõrmeklassid — kuude liiki: rõngad, spiraalid, keerud, kaksiksilmused, küljetaskud, tsentraaltaskud.

Loogakujulised jaotatakse alamliikidesse järgmiselt: 1) harilikud loogad, 2) telgikujulised mustrid, 3) telgikujulised, millel üks silmus paremal pool telge, 4) telgikujulised, millel üks silmus pahemal pool telge, 5) telgikujulised, millel kummagil pool telge üks silmus. Wiimased kolm liiki on wõimalikud selle tõttu, et Berliini süsteemi järele loetakse silmuseks niisugused mustrid, millel delta ja sisemise terminuse wahel vähemalt kaks papillaarjoont seisawad, kuna üksik silmusejoon arwatakse telgikujuliste mustrite hulka.

Kopenhaageni süsteem, mis ette pandud Daani politseiinspektori, tuntud daktiloskoopia harrastaia Hakon Jörgenseni poolt, jaotab mustrid samuti nelja klassi, kuid lahkuminewalt Berliini süsteemist ja nimelt: silmused, keerdmustrid, loogad ja juhulikud mustrid.

Esimene klass: silmused jaotatakse edasi:

1. Harilikudeks silmusteks, kahekordseteks silmusteks ja silmuskombinatsioonideks.

2. Iga eelmise grupp jaotatakse edasi kahte liiki: parnepoolsed ja pahempoolsed silmused.

3. Iga eelmise grupp liigitatakse omakord kuude alamliiki: silmused 0, 1, 2, 3 ja rohkem kui kolme wardaga tsentrumis, kusjuures ühewardalised veel omakord moodustawad kaks alamliiki selle järele, kas warda ülemine ots esimese silmusjoone sisse jookseb või ei.

4. Igaüks sel kombel saadud 36. grupist moodustab edasi järgmised alamgrupid: mille delta ja sisemise terminuse wahel vähem kui 6, 6—11 ja rohkem kui 11 papillaarjoont.

5. Igaüks wiimastest 108. grupist jaguneb omakord nelja liiki: delta asupaiga järele: 1., 2., 3. ehk 4. tsoonis. Tsoonide kindlaksmääramiseks tarwitatakse selleks otstarbeks valmistatud läbipaistwat mõõduriista. Kokku 432 silmuste gruppi.

Teine klass: keerdmustrid jaotatakse:

1. Rõngasteks ja tsentraaltaskuteks.

2. Eelmised — kolme alamgruppi seda mööda, kas tsentrumist kuni pöidlapoolse deltani tõmmatud joon 1—3, 6—11 ehk rohkem kui 11 joont läbibistab.

3. Eelmised — jällegi kolme gruppi seda mööda, kas mõlemaid deltasid ja tsentrumi ühendawad jooned moodustawad nurga, mille suurus kuni 80, 80—100 või rohkem kui 100.

4. Eelmised — nelja gruppi sedamööda, kas mustri tsentrumi lähimõõt on 0—1 mm., 1—2 mm., 1—3 mm. ehk rohkem kui 3 mm.

Edasi järgnewad veel kaheksa isesugust alamjaotust, kusjuures lõpuliikide üldarw ulatab 18.000 peale.

Kolmas klass: loogad jaotatakse:

1. Harilikud loogad ja telgitaolised mustrid.

2. Telgitaolised jaotatakse omakord: ilma wardata, ühewardalisteks, kahewar-

dalisteks ja mitmewardalisteks mustri-

2-b. Harilikud loogad jagunewad: wäärsilmusteks, kolmnurkseteks, poolkuutaolisteks jne.

Neljas klass: juhulikud mustrid, mis ei kuulu ühegi eelmise klassi alla.

2. Kuritegijate päwapiltide albumid.

Igast registreeritawast kuritegijast walmistatakse muuseas päwapiltlised üleswõtted, nimelt rinnapildid eest- ja küljepealt ning esimeste täienduseks, kogu üleswõte püsti seistes.

Kuritegijate pilte kasutatakse tegeliku jälgimise juures kahesugusel wiisil: redusse pugunud toimija või põgenenud wangi otsimiseks (kui tema isik teada on ja kui ta otsijale ametnikule näopidi tundmata) ning kahjusaaajale või tunnistajatele ettenäitamiseks, kui need toimijat teo juures või kohe selle järele silmasid, tema tundemärgid meeles pidasid, kuid tema nime ei tea (kindlakstegemiseks, kas toimija mitte ei kuulu registreeritud isikute hulka).

Esimene kasutamiskiwiis võib ulatada üle terve riigi ja mõnikord wäljaspoolegi riigi piirisid. See asjaolu nõuab, et üleswõtted tehtakse igal pool ühesugusel wiisil ja ühesugustes tingimustes. Ühised reeglid, mis praegu rõhutatud tarwiduse mõttes kuritegijate päwapildistamise kohta juba õndsas Bertilloni poolt maksuma pandud ja kuni siiaajani igal pool püsinud, on järgmised:

1. Rinnapildid eest- ja küljepealt tehakse $\frac{1}{7}$ loomusuurusest (näo pikkus pildil 30—35 mm.), juukstest kaetud pealuu osa ühes arwatud), kogu üleswõte püsti seistes aga $\frac{1}{20}$ loomusuurusest.

2. Rinnapildidel peawad ka olla üles tulema, üleswõtted olgu täiesti ees- ehk küljepealt, milgil tingimisel poolwiltu.

3. Küljepealt üleswõte tehakse pahemalt poolt; ainult siis kui pahemal näopoolle peaksid leiduma iseäranis tähtsad erilised tundemärgid, tehakse üleswõte pahemalt poolt.

4. Rinnapiltide üleswõtmise aegu peab pea seisma n. n. normaalses seisendis (w. „Isikukirjeldus“).

5. Koguüleswõtet selle wastu püütagu teha registreeritawa loomuliikus seisandis. Ta kandku oma harilikku ülikonda ja peakatet.

6. Registreerimise otstarbel walmista-

tud pilte ei tohi milgil tingimisel retusheerida.

Teine kasutamiskiwi nõuab päwapiltide alalhoidmist niisugusel wiisil, mis kõige enam soodustaks tarwiliku pildi ülesleidmist kahjusaaja wõi tunnistajate poolt. Selles suunas on senini mitmesuguseid ettepanekuid tehtud, kuid peab tunnistama, et ükski neist pole puudusteta.

Kõige rohkem lewinenud päwapiltide alalhoidmise wiis seisab nende paigutamises albumitesse. Seejuures on albumid jaotatud kuritegijate erialade järele. Nii on näituseks Berliini politseis päwapildid järgmistesse albumitesse jaotatud:

1. mõrtsukad ja röõwliid, 1-a. aborditegijad, 2. murdwargad meesterahwad, 2-a. murdwargad naisterahwad, 3. põõningutesse, keldritesse, wäikestesse poodidesse, tallidesse ja kuuridesse sisse-murdjad, 4. wõõrastemaja wargad ja kelmid, 4-a. wõõrastemaja wargad ja kelmid naisterahwad, 4-b. öömajade wargad ja kelmid, meesterahwad, 4-d. öömajade wargad ja kelmid, naisterahwad, 5. taskuwargad meesterahwad, 5-a. taskuwargad naisterahwad, 6. ladude ja turu wargad meesterahwad, 6-a. ladude ja turuwargad naisterahwad, 7. uimastajad, 8. magatajad wargad (awal, naisterahwad, kes meesterahwaid oma korterisse ehk wõõrastemaja numbrisse meelitawad ja seal paljaks warastawad), 9. matsikütid ja mängijad, 10. aferistid meesterahwad, 10-a. aferistid naisterahwad, 10-b. wõltsijad ja walerahategijad, 11. petjad meesterahwad, 11-a. petjad naisterahwad, 12. awalikkude naisterahwaste eksploateerijad, 13. päderastid, wäljapressijad, 13-a. kombulswastaste kuritegude toimijad, 14. juhuslikud wargad meesterahwad, 15. juhuslikud wargad naisterahwad, 16. kaubapallide ja -kastide wargad, 17. palituwargad, 18. jalgrattawargad, 18-a. autowargad, 19. elawakaubaga kaubitsejad, 20. tundmatud laibad, 21. suguosade paljastajad (exhibitionistid), 21-a. pornograafiliste piltide müüjad, 22. waraste ja warastat. asjade warijad meesterahwad, 22-a. sama erialaga naisterahwad, 23. wäljapressijad meesterahwad, 23. sama erialaga naisterahwad, 24. mustlased meesterahwad, 24-a. mustlased naisterahwad, 25. rahwuswahelised murdwargad, wõõrastemaja wargad ja kelmid, 26. rahwuswahelised taskuwargad meesterahwad, 26-a. rahwuswahelised taskuwargad

naisterahwad, 27. rahwuswahelised magasiiniwargad, 28. rahwuswahelised matsikütid, mängijad, wõltsijad, aferistid ja kelmid, 29. rahwuswahelised raudteewargad, 29-a. rahwuswahelised pangarööwliid. Peale selle veel kaksikkõide rahakapilõhkujaid, millest teine tarbekorral wäljaspoole Berliini wõidakse saata.

Albumis saab iga pildi all registreerimisraamatu wastaw järjekorra number, mille järele pildil kujutatud isiku nimi hõlpsasti kätteleitaw. Nime piltide alla ei kirjutata, kuna see albumi ettenäitamise puhul kahjusaajale wõi tunnistajale wõiks eksitawalt mõjuda.

Meie krim.-politsei registratuuril on tarwitusel albumid, kusjuures suuremates osakondades on pildid liigitatud kuritegijate erialade järele. Wäiksemates osakondades, kus piltide arw kuigi suur ei ole, puudub liigitus ja pildid kleebitakse albumisse kronoloogilises järjekorras. Muidugi ei ulata ka suuremates osakondades erialade arw Berliini liigituse lähedale, sest meie wõrdlemisi wäikestes oludes ei saa kuritegijate erialad nii puhtajooneliselt wälja kujuneda, kui mitme miljonilise elanikkude arwuga suurlinnades.

Albumite wastu — rohkem küll albumite liigitamise wastu erialade järele — kõneleb esimesel joonel asjaolu, et spetsialiseerunud kuritegijad, ehk küll meelsamini kinni peawad walitud erialast, mille wõtted nad ajajooksul kuni peensuseni ära õppinud, ometi ära ei põlga ka muud tööd, kui selleks aga kohane juhus awaneb. Nii ei jäta hobusewaras parajal juhtumisel ka aita rewideerimata, samuti katsub spetsialist taskuwaras „taskute tõstmise“ kõrwal, ütleme, kelmusega õnne jne. Teiseks koguneb suuremates kogudes, näit. lihtwaraste albumi, waatamata liigituse peale, ikkagi weel nii suurel määral päwapilte, et ettenäitamise puhul tunnistaja ei jõua neid nõuetawa tähelepanuga läbi waadata.

Osalt kõrwaldab mainitud puuduseid Dresdenis aastat kuusteist tagasi tarwitusele wõetud päwapiltide hoidmise wiis. Seal ei kleebita päwapilte mitte albumisse, waid üksikutele kartongist kaartidele, millised alal hoitakse sellekohases kapis kartoteegi näol. Kapp on horisontaal- ja püst waheseinte abil iaotatud pesadeks, millistesse parajasti mahuwad kaardi suurusele wastawad sahtlid. Sahtlite horisontaal read wastawad

registreeritute kaswule ja nimelt ülewalt alla arwates:

1. horisontaalrida	x—1,79 m.
2. „	1,78—1,75 „
3. „	1,74—1,72 „
4. „	1,71—1,70 „
5. „	1,69—1,67 „
6. „	1,66—1,63 „
7. „	1,62—1,59 „
8. „	1,59— x „

Sahtlite püstread aga wastawad kuritegijate erialadele. Näit. pahemalt paremale poole arwates — 1. mõrtsukad ja rööwliid, 2. murdwargad, 3. pööningu jne. wargad jne. Kastides seisawad nooremate pildid eespool, kuna kõige wanema kaart tagantpoolt wiimane.

See süsteem pakub mõndagi paremust, nagu igatüks isegi järeldada wõib, kuid omad puudused on temalgi. Fototeegi

(nii nimetatakse päewapiltide kappi) ettenäitamisele asudes peab ametnik enne järele pärima, kui wanaks ja kui pikaks hindab tunnistaja nähtud toimijat; siin on aga suured eksimised wõimalikud. Siis wõiwad kaardid ettenäitamise juures kergesti segi minna ja lõpuks on see hoidmise wiis märksa kallim kui albumid.

Peale albumite wõi fototeekide valmistatakse mitmel pool weel igast kuritegijast n. n. otsimiskaart, mille ühel poolel päewapilt ja teisel — isikukirjelduse andmed. Tegelikult otsimise korral antakse see kaart wastawale ametnikule välja.

Meil otsimise kaarte tagawaraks ei valmistata. Küll aga otsitakse tegelikult otsimise puhul välja selle isiku päewapildi plaat ja valmistatakse siis juba tema päewapiltte rohkemal arwul, millised ka teistesse poiltseiasutustesse laiali saadetakse. Mulle näib, et see wiis on niihästi otstarbekohasem kui ka odawam.

(Järgneb.)

Prantsuse peaminister ja poliitiline politsei.

Hiljuti, 13. nowembril, pidas praegune Prantsusmaa peaminister Herriot parlamendis kõne poliitilise politsei tarwiduse ja tema eesmärkide kohta.

Prantsuse parlamendis on juba kauemat aega harutamisel 1925 aasta eelarwe. Siseministeeriumi budžeti wastuwõtmisel tekkis lühikene, kuid väga huwitaw waielus. Nimelt lootsid kommunistid n. n. salajase riigipolitsei summade kindlaksmääramisel, et sotsiaaldemokraadid selles küsimuses walitsust toetama ei saa. Waielused algasid sellega, et sotsialistiline rahwasaadik Lebas ettepaneku tegi kõne all olewat summat eelarwes teisiti nimetada. Tema pani ette, mitte enam „salajasest fondist“ kõnelda, waid „julgeoleku eest hoolitsewa asutuse wäljaminekutest erilise kontrolli otstarbeks“. Selle peale tegi kommunist Cachin wastuettepaneku, salajasi summasisid üldse mitte eelarwesse üles wõtta, waid neid maha tõmmata. „Ei ole midagi, mis rohkem põlgtust ära teeniks, kui poliitiline salapolitsei,“ hüüdis muu seas Cachin pateetiliselt omas kõnes, mille peale mitmest kohast waele hüüti: „Ja tsheka?“

Peale Cachini kõneles Herriot, kes Prantsuse walitsuse seisukohta poliitilise politsei suhtes kokkuwõetult umbes järgmiselt formuleeris: Walitsus palub härra

Cachin'ilt luba siis jälle awalikult sõna wõtta, olgugi palju ettewaatlikumalt, kui härra Cachin ise, kui ühe wõõra rahwa sa'ajased agendid Prantsusmaale tulewad, et internatsionaali huwides Prantsusmaa sisemise julgeoleku wastu sõdida. Sarnaste hädaohtude wastu peab iga walitsus kaitstud olema. Salajaste summade tarwitamist peab nende isikute moraallise wastutustunde järele hindama, kes tegelikult summade wäljaandmist toimetawad. Walitsus ja iga walitsus wiikab salajast politseid, kes omale ülesandeks on teinud prowokaatorite ja poliitiliste wägiwallategude abil wõõra maa kodanikke tülli ajada ja teine-teise wastu üles ässitada. Walitsus loodab, et kõik korralikud kodanikud samal arwamisel on. Kuid walitsusel peab ka wõimalus olema wabariiki ja tema kodanikke kaitsta ja sellepärast ei saa walitsus salajaste summade tarwitamisest loobuda nii kaua kui salajased hädaohud riiki ähwardawad. „Mina olen,“ lõpetas Herriot, „saadik Lebas'e ettepanekuga nõus ja lisan juure: praegune walitsus saab salajasi summasisid ka tulewikus sama wähe tarwitama salajasteks otstarbeks, mille wastu walitsus põhimõttelikult on.“

Huwitaw ja tähtis Herriot walitsusele samal koosolekul oli asjalugu, et sotsiaal-

demokraat Léon Blum, peale peaministri kõnet, seletas, et sotsiaaldemokraadid, oma traditsiooni peale vaatamata, nõus on oma südametunnistuse vastu ohwrit tooma ja walitsust ka kõne all olewas küsimuses toetama sellepärast, et wiha-waen parempoolsete poliitika ja selle kurwa tagajärgede vastu teisiti talitada ei luba.

Hääletamisel Cachin'i ettepaneku üle pandi tähele, et parempoolsed kommunistide poolt hääletasid, et aga walitsust kukutada. Endine sõjaminister Maginot olla eriti oma parteisõprade keskel kommunist Cachin'i ettepaneku kasuks agiteerinud. Lõppude lõpuks lükkati, tänu sotsialistide toetusele, kommunistide ettepanek tagasi 335 häälega 200 hääle vastu.

Tallinna linna politsei ülema R. Saar'e 35.-a. teenistusjuubeli puhul.

Tallinna linna politsei ülem Rudolf Saar pühitses 3. detsembril oma 35. a. teenistusjuubeli. Rud. Saar on sündinud 6. augustil 1868 a. Jõhwis, hariduse saanud Tallinnas, kubermangu gümnaasiumis. Astus 1889 a. Wirumaa kohtu-uuri-juure teenistusse kirjatoimetajana ja tõlginna, kus töötas 1895 a. Tuli seal Tallinna linna politseisse pristawi abiliseks. Peale 11-aastast teenistust Tallinna linna politseis, esiteks pristawi abilisena, pärast pristawina, nimetati härra Saar 1906 a. maakonnaülema abiliseks, missugusele kohale ta jäi kuni 1917 a. Oli selle järele Harju maakonna miilitza ülema abiiks ja linnaümbruse jaoskonna ülemaks. Teenis okupatsiooni ajal Harju maakonnaametis ja linna politseis komissarina. Eestis iseseiswuse algul nimetati Harju maakonna miilitza ülemaks, missuguselt kohalt 1920 aasta algul Tallinna politsei ülema kohale kutsuti. Energilise ja eeskujuliku teenistuse eest on härra Saar Harju maakonna walitsuse, kui ka politsei peawalitsuse poolt autasu saanud.

Warjatud asjaolud.

Abinõu nende jälgimiseks.

Dr. H. Schneickert.

Saladuste jälgimine leiab inimsoo mäletusest saadik soodsat pinda: ühed teewad tegemist asjadega „sealpool hinge“, teised jälle asjadega „sealpool meie planeeti“, kolmandad lähewad reaalsemate asjade peale üle ja lepiwad saladuste jälgimisega, mis tingitud mõnest konkreetsest juhtumisest, nagu nagu neid igapäewane elu hulgana loob, ja nimelt kuritegude ku-

jul. Inimese saladustesse tungimine nõuab metoodilist eeltööd, mida kohaldatakse walitsewate indiuiduaalsete olukordadega. Wõrdleme inimese saladusi ühe kindla lukuga, siis tuleb meele tuletada, et on olemas lihtsaid ja keerulisi lukke, mille hingeks on igakord n. n. muugid. Neid muuke ja wastupanekuid wõita on sisse-murdja kunst ühelt poolt ja ülekuula-

mise kunst teiselt poolt. Seal, kus sisse-murdja kunst lõpeb, algab wägiwald, nõnda ei ole aga ülekuulamisele sest ajast kui kehiline piinamine on kõrwaldatud ja walju karistusega keelatud. Tunnistajate waatlusel leiame, et wanne on weel ainu-keseks psüühiliseks sunniabinõuks jäänud, nagu teada ei ole ka see saladusjälgimise terweks tegew abinõu.

Ei ole absoluut ühtegi mõjuwat abinõu olemas, mis suudaks salgaja kuritegija süü ülestunnistamisele, s. t. senini warjatud saladuse awaldamisele wiia, kui on isegi olemas tungiwad kahtlustused ehk isegi kaaluwad tõendused, selleks on aga olemas terwe rida indiuiduaalseid, üksikutele isikutele kohane waid metoode warjatud olukordade jälgimiseks. Kõige pealt on arstid ja psükoloogid sellega tegemist teinud, et mõjuwaid metoode üles leida sel alal. Ühed uskused, et saawutawad seda assotsiatsiooni peale põhjeweate psüko-diagnosiliste asjaoludiagnoosi teel, teised jälle psüko-füüsiliste nähtuste mõõtmiste teel peenete registreerimisaparatuuride abil, millistega arstiteaduslistel otstarwetel wererõhumist ja hingetõmbeid wõib mõõta, kusjuures näiteks tahetakse tähele panna, kas wererõhumine üsna järsku ja märgatawalt tõuseb, niipea kui keegi annab waleliku wastuse. Sarnaste metoodide usalduswäärilisusest ei wõi aga juttugi olla.

Tõe jälgimiseks konkreetsetel juhtumistel on ka suggestiooni ja hüpnoosi ette pandud, kusjuures kõik hüpnoosi asjatundjad seletawad ja on walmis tõendama, et inimene waletab ka hüpnoosis, kui ta ei soowi oma saladust awalikkuse ette tuua. Hüpnotiseeritu ei kaota oma indiuiduaal-teeti ja wõib kõlblusetuile ja isegi kuritegelistele käskudele wastu panna, samuti on ta walmis walega kaitsma oma isiklisi, tugewasti ankrus seiswaid, saladusringe ootamatu wahlelastumise eest.

Wilunud praktikeridel on oma indiuiduaalsed jälgimismetoodid; isiklik ümberkäi-

mine, isiklik mõju, millega ülekuulaja isegi salgaja kuritegija wõidab, mõjub suggestiivsel ja peagi kutsub esile süü ülestunnistamise, kuna teised jälle palju waewa näewad, ilma et suudaksid midagi saawutada.

Kogemustest tekkinud metoodidest oleks siin tähendada: psüühiliste takistuste lahendamise ja soodsate ärritusseisukordade loomine, nagu wiha, armukadedus, kättemaksmine, mis mõjuwad lahendamalt ülekuulatawa enesesundimise peale ja nagu peale lahingu wõimaldawad sissepääsu senini südilt kaitstud maa-alale.

Ilma et pikemalt peatuda saladuste jälgimise abinõude juures, millised põhjeweawad osalt kawalusel, osalt erasaladuste kaitsemise seadusmäärustest üleastumisel, nagu läbiotsimine, kirjawahetuse seismapanemine, olgu siin weel mõni sõna öeldud kriminalistlisest selgeltnägemisest. Sellega tahetakse „selgeltnägijate meediu-mide“ abil selgitamatuis süütegudes kuriteo kohal peituwat saladuskatet walgustada. Ilma et siin awalikkuse waidlusse astuda, ütlen ainult: kahju on aega, waewa ja kulu raisata sarnaste imeasjade peale. Asutus, kus sarnane jälgimiswiis tarwitusel, kutsub õigustatud wiha ja põgtuse esile, weel kunagi ei ole korda läinud selgeltnägija abil mõnda tundmatut mõrtsukat ehk warast tabada, ja kus on „tõestatud“ sarnaste selgeltnägijate häid tagajärgi, jääks soowida, et eksiteele wiidud ennem läbi teeksid kursuse kriminaal-psüühikoloogia ja taskukunsti alal. Ei ole olemas selgeltnägemist komando wõi tellimise peale!

Keegi ei wõi näha inimese hinge salajamasse sügawusse, ka mitte aparatuuride ega teiste wahenditega. See on nii maailma algusest ja jääb ka igawesti, niikaua kui inimene ei ole masin, waid mõistusega olewus, ja seal, kus ta kõige täielikum paistab olema, just seal annab oma inimlikust pudulikkusest tunnistust.

1. detsembri kommunistlise terrori ohwrid.

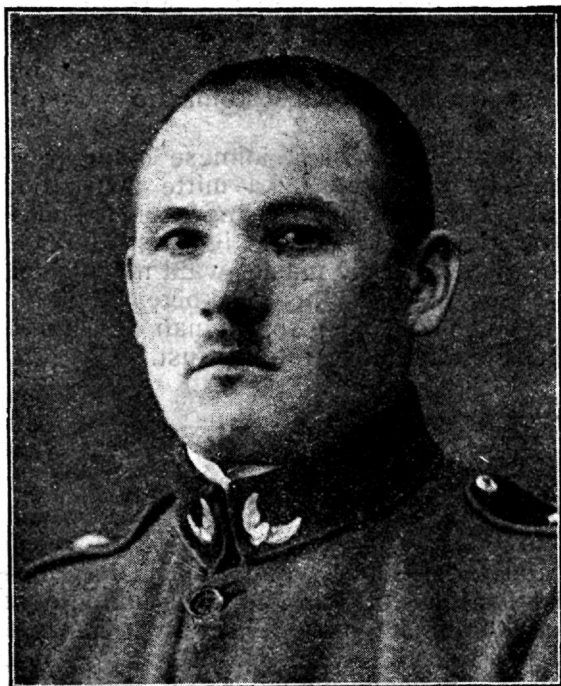
N.-leitnant Harald Augusti p. Busch. sündinud 23. augustil 1902. a. Lõpetanud Tallinna Peetri realkoolis 7 klassi. Sõjawäelise hariduse saanud E. W. Sõjakoolis, mille lõpetanud ja lipnikuks ülendatud 14. septembril 1919. a. Noorem-leitnantiks

ülendatud 1923. a., wanusega 21. detsemb-rist 1923. a. E. Wabadussõjas lahingutest osa wõtnud Orawa ja Jõhwi jaamade wahel 18. XI. — 25. XI. 1918. a., Kiiu ja Kuusalu mõisade wahel 26. XII. — 31. XII. 1918. a., pealetungimisel Kiiu mõisast

kuni Narwani 1. I. — 1. II. 1919. a. Pimsha ja Petseri jaamade vahel Soomusrongil 15. III. — 1. IV. 1919. a.

Reserwi astunud 28. IV. 1920. a. Hariduse jätkamiseks Tartu ülikooli õigusteaduskonnas. Reserwist Piiriwalwe teenistusse astunud 21. detsembril 1923. a., kus tegelikult siseministri adjutandi kohuseid kuni surmani täitis. Langes vägiwalla ohwriks 1. detsembril 1924. a.

Hermann Karla p. Ubin,

sünd. 21. jaanuaril 1887 a. Tartu maak., Meerj wallas, kihelkonnakooli haridusega, 1914 a. suure isõja algul teenistusse wõetud ja 272. jalawäe Oudowa polku määratud, kus kuni 23. jaanuarini 1918 a. teeninud. 17. jaanuaril 1919 a. Raudteede miilitsa teenistusse astunud.

Mihkel Peetri p. Nutt,

sünd. 1. mail 1870 a., pärit Wõru maak., Peri wallast. Algkooli haridusega. 1891 a. läinud sõjawäeteenistusse jalawäe Ostrolenski polku, kus teeninud kuni 1897 a. Peale selle elanud wanemate juures kuni 1902 a. 1903 a. Soomemaal teeninud Helsingi ja Wiiburi linnas kordnikuna ja Kuopio linnas raiooniülemana kuni 1914 a. 1914 a. kuni 1917 a. Wenemaal, Tifina maak., Nowgorodj kub. urjadnikuna teeninud. 1917 a. kuni 1920 a. Wenemaal, Rostowi linna mõisas walitsejaks olnud. 1920 a. Eestisse opteerinud. 20. nov. 1920 a. kuni 1. aug. 1923 a. teeninud Tallinna kriminaalpolitseis. Raudteede politseis 1. aug. 1923 a.

Jaan Jüri p. Holts,

pärit Järwakandi wallast, Harju maak., sünd. 27. aug. 1893 a., poissmees, minis-

teeriumi kooli haridusega. 1914 a. kuni 1920 a. teenis sõjaväes, kust demobilisatsioonil puhul reamehena reserwi lastud sai. Politsei teenistuses 1. maist 1920 a. saadik. Teenis Tallinna linna politsei 5. jsk. kordnikuna.

Heinrich Peedi p. Lossmann,

sünd. 21. aprillil 1880 a. (w. k. j.) Pärnu maakonnas, Tori wallas. Hariduse saanud Tori walla- ja kihelkonnakoolis, peale kooliaja kuni sõjaväeteenistuseni kodus põllutööd teinud. 23. oktoobrist 1901 a. sõjaväeteenistusse võetud ja 72. jalaväe Tulski polku määratud, Uues Aleksandrias

15. roodu tähendatud. Ühepaelameheks 16. sept. 1903 a., nooremaks all-ohvitseriks 27. märts. 1904 a., wanem. all-ohvitseriks 8. juul. 1905 a. Peale õppelkomando lõpetamist teeninud roodu kirjutajana. 31. jaan. 1906 a. teenistusest wabastatud tagawarawäkke laskmisega. Uuesti astunud sõjaväeteenistusse üksikusse shandarmide korpusse 11. juul. 1906 a. Põhjaõhtu raudtee Walga jaoskonda määratud, kust üle wiidud Pärnu jaoskonda, siis Tallinna sadamajaama, kus teeninud wanema kirjutajana kuni 3. märtsini 1917 a. 6. armee ülemjuhatajalt teenistuse eest annetatud wäike hõbeauraha „Stanislawi“ lindi otsas 1. jaan. 1915 a. Kümneaastase üleaja teenistuse eest annetatud wäike kuldauraha „Anna“ lindi otsas 16. now. 1916 a. Raudteede politsei teenistuses 10. weebr. 1919 aastast.

Johannes Juhani p. Kumel,

pärit Asuküla wallast, Lääne maak., sünd. 14. mail 1868 a., naisemees (lapsi järel ei ole). Wallakooli haridusega. Teenis kuni 1914 a. Keila pol. jsk. urjadnikuna. 1914 kuni 1917 a. pidas Tallinnas wooriärit. Okupatsiooni ajal oli juhulises päewatöös. Siis E. Wabariigi algusest politsei teenistusse astumiseni töötas Narwa mnt. asurwas M. M. Makarow'i metsaladus töölisena. Politsei teenistuses 1. maist 1922 a. saadik. Teenis Tallinna linna politsei 5. jsk. kordnikuna.

Reamees Johannes Jüri p. Kruusmann, sündinud 29. septembril 1900. a. Lääne maakonnas, Märjamaa wallas. Sõjawäe teenistusse astunud 15. II. 1919. a. 1-se diwiisi tagawara pataljoni. Hiljem teeninud 9. jalawäe rügemendis 1. diwiisi staabis noorema telefonistina. Sõjawäe teenistusest wabastatud 31. XII. 1921. a. Piiriwalwe teenistusse astunud ja määratud Tallinna jaoskonna walwuri kohale 1. septembril 1924. a. Walwepostil olles Rusalka ausamba läheduses langes 1. detsembril 1924. a. kommunistide väljaastumise puhul Tallinnas.

Ametlik osa.

Siseministri käsukiri 26. novembr. s. a. nr. 44: Päewakäsu 7. oktoobrist 1921 a. nr. 25 § 4 osaliseks muutmiseks on lubatud politseiasutuste kassades raha kuni kahekümmewie tuhande (25.000) margani pidada.

Iga üksiku asutuse kohta täpse summa kindlaksmääramine jätta politsei peawalitsuse ülema korraldada.

Käsu kirjaga 2. detsembrist s. a. nr. 45: Awaldatud teadmiseks Wabariigi Walitsuse otsus 28. novembrist s. a. (prot. nr. 122 p. I). „Määrata siseministeriumi piiriwalwe walitsuse ülemaks kolonel-leitn. Hans Kurwits, arwates 27. novembrist s. a.“

Awaldatud teadmiseks Wabariigi Walitsuse otsus 28. novembrist s. a. (prot. nr. 122 p. II). „Wabastada siseministeriumi piiriwalwe walitsuse ülema kohuste täitmisest kol.-leitn. Arwed Engmann, arwates 27. novembrist s. a. ja määrata teda piiriwalwe walitsuse ülema abiks samast päewast arwates.“

Awaldatud teadmiseks Wabariigi Walitsuse otsus 28. novembrist s. a. (prot. nr. 122 p. III). „Wabastada siseministeriumi piiriwalwe walitsuse ülema abi kohuste täitmisest kol.-leitnant Johannes Anderson, arwates 27. novembrist s. a. tema määramise puhul piiriwalwe walitsuse staabi ülema kohale.“

1. detsembril s. a. kommunistilise terrori ohwrina langenud siseministri adjutandi kol. piiriwalwe n.-leitnant Harald Busch kustutada siseministeriumi keskasutuse

ametnikkude nimekirjast 1. detsembrist s. a. arwates.

Käsu kirjaga 3. detsembr. s. a. nr. 46: Tallinna linna politsei ülem Rudolf Saar on alates 3. detsembrist 1889. a. wabapidamata riigiteenistuses olles, suurema osa sellest ajast politsei teenistuses seisnud wastutusriikastel, juhtiwatel kohtadel. Eestj Wabariigi algusest peale on härra Saar tubli ametnikuna esiti Harju maakonna ja pärast Tallinna linna politseis eeskujuks olnud politseiametnikkudele.

35-aastase teenistuse juubeli puhul soowin härra Saar'ele õnne ja jõudu edaspidiseks teenistuse jätkamiseks.

Siseminister Rõuk.

Piiriwalwe Walitsuse käsu kirjaga 12. novembrist s. a. nr. 82: korralduswalitsuse ülema käsutusse tagawarawäkke arwamiseks saadetud, 1. juunist s. a. ülekoosseisu jäänud n. leitn. A. Tolpas, kustutada walitsuse ohwitseride nimekirjast ja palgalt, 1. oktoobrist s. a., korteri ja söögikeedupuude rahalt 1. juunist s. a.

Walitsuse brigaadi kohtu liige wanemleitnant Walge wabastatud kohtu liikme kohustest 1. oktoobrist s. a. ja määratud tema asemele kohtu liikmeks kolonel-leitnant Scherwel, samast ajast arwates.

Korralduswalitsuse ülema käsutusse tagawarawäkke arwamiseks saadetud ülekoosseisu jäänud n.-lt. Tamme ja n.-lt.

Bernhard Johanson kustutada walitsuse ohwitseride nimekirjast ja palgalt, esimene — 1. oktoobrist s. a., korteri ja söögikeedupuude rahalt 1. juunist s. a., teine — 1. nowembrist s. a., korteri ja söögikeedupuude rahalt 1. juulist s. a.

Tallinna jaoskonna, Tallinna raiooni ja kordoni walwur Johannes Kruusmann'ile awaldatud kiitust, hoolsa ning agara teenistuskohuste täitmise eest.

Käsukirjaga 20. nowembr. s. a. nr. 87. on kinnitatud kohtadele peale kordoni ülemate eksami äraandmist:

Tallinna jaoskonnast:

1) Jägala-Jõesuu Neeme kordoni ülema k. t. weltw. Martin Koonwerk sama raiooni Salmiste kordoni ülemaks, 1. detsembr. s. a. arwates;

2) Sama raioonist Uueküla kordoni ülema k. t. kapral Heinrich Peetow, Neeme kordoni ülemaks, 1. detsembrist s. a. arwates;

3) Sama raioonist Jägala-Jõesuu kordoni ülema k. t. kapral Arseni Jants, sama kordoni ülemaks, 1. detsembr. s. a. arwates;

4) Tallinna raiooni walwur kapral Karl Weebel Jägala-Jõesuu raiooni Uueküla kordoni ülemaks, 1. detsembrist s. a.;

5) Tallinna raiooni, Wiimsi kordoni walwur kapral Julius Karp, sama kordoni ülemaks, 1. detsembrist s. a. arwates;

6) Sama raioonist Rohuneeme kordoni ülema k. t. wan. allohw. Matwei Waga — Randwere kordoni ülemaks, 1. detsembr. s. a. arwates;

7) Sama raioonist Wiimsi kordoni ülema k. t. wan. allohw. Ferdinand Westenberg — Kakumäe kordoni ülemaks, 1. detsembrist s. a. arwates.

Petseri jaoskonnast Boroki raiooni walwur n. allohwitser Woldemar Sawi on kinnitatud sama raiooni, Budowitsh'i kordoni ülema k. t.

Käsukiri 29. nowembrist s. a. nr. 92: Awaldatud teadmiseks käsukiri kaitsewägedele 28. nowembrist s. a. nr. 2528 (ohwitseride kohta).

Ülendatakse Wabariigi Walitsuse otsusega 26. nowembrist s. a.

kaptenid — majoriteks:

Särew, Oskar, wanusega 28. nowembrist 1923 a.

Laats, Artur, wanusega 28. nowembrist 1924 a.

Orro, Johannes, wanusega 28. nowembrist 1924 a.

Wanem-leitnant — kapten-majoriks:

Walge, Alfred, wanusega 28. nowembrist 1924 a.

Leitnandid — kapteniteks:

Matson, Johann, wanusega 21. detsembrist 1920 a.

Pott, Mihkel, wanusega 2. maist 1923 a.
Tilger, Aleksander, wanusega 14. aprillist 1924 a.

Leitnandid — wanem-leitnantideks:

Wreibus, Robert, wanusega 10. septembrist 1920 a.

Tamm, Otto, wanusega 11. nowembrist 1922 a.

Pup, Alfred, wanusega 6. septembrist 1923 a.

Noorem-leitnandid — leitnantideks:

Kriisk, Priidik, wanusega 28. weebruari 1922 a.

Kruse, Edgar, wanusega 7. jaanurist 1924 a.

Orgusaar, Augustin, wanusega 7. septembrist 1924 a.

Korralduswalitsuse ülema käsutusse tagawarawäkke arwamiseks saadetud 1. juunist s. a. üle koosseisu jäänud kapten J. Teppich, kustutada walitsuse ohwitseride nimekirjast ja palgalt 1. oktoobrist s. a., korteri ja söögikeedupuude rahalt 1. juunist s. a.

Tallinna jaoskonna, Jägala-Jõesuu raiooni Salmiste kordoni ülemale weltweebel Martin Koonwerk'ile awaldatud kiitust energilise salakauba tabamise eest.

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: O. Angelus.

**1. dets. 1924. a. kommunistliku terrori
ohwriks langenud siseministri adjutanti**

noorem-leitnant

HARALD BUSCH'i

mälestab

Siseminister ja Siseministeerium.

1. detsembril 1924. a. ametikohuste täitmisel langenuid:

Raudtee politsei

raiooni ülem Herman Karla p. Ubin'i,

wanem kordnik Heinrich Peedu p. Lossmann'i,

kordnik Mihkel Peetri p. Nutt'i,

Tallinna linna politsei

wanem kordnik Jaan Jüri p. Holts'i,

kordnik Johannes Johani p. Kumel'i

mälestab sügawas leinas

Siseministeerium ja Politsei Peawalitsus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

- Kuus, Erich Willem Eliase p., w. a. Rõngu wallawal. 1920 a. nr. 705.
Jundsel, Paul Tooma p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1922 a. nr. 235.
Karison, Oskar, Mihkli p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1923 a. nr. 928.
Weiike, Alwiine Woldemari t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1921 a. nr. 9711.
Kastor, Liisa Andu t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1919 a. nr. 4460.
Kurg, Jaan Willemi p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt 1919 a. nr. 2030.
Zirk, Friedrich Hugo p., w. a. Kallaste a'ewiwal. 10. 9. 23 a. nr. 244.
Gross, Johan Karli p., w. a. Laatre wallawal. 15. 3. 20 a. nr. 42.
Känksepp, Jakob Jaani p., w. a. Sangaste wallawal. 15. 11. 21 a. nr. 1610.
Kreaws, Ewa Karli t., w. a. Haagarwe wallawal. 6. 9. 20 a. nr. 956.
Mühlberg, Liine Hendriku t., w. a. Karula wallawal. 7. 4. 20 a. nr. 1023.
Tiiras, Melanie Augusti t., w. a. Laanemetsa wallawal. 2. 12. 19 a. nr. 243.
Sahlit, Paul Jaani p., w. a. Tahewa wallawal. 2. 4. 22 a. nr. 716.
Sakutaew, Efim Peetri p.
Bratioljubow, Nefed Trifoni p.
Kriina, Andres Aleksandri p.
Nõmm, Marie Mihkli t., w. a. Jõhwi pol. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 301.
Guljuschkina, Sergei Iwani p., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 11. 10. 22 a. nr. 14082.
Freimmert, Jaan Karli p., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 11520.
Risto, Marie Ado t., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 16. 2. 21 a. nr. 25637.
Palm, Otto Juhani p., w. a. Nehatu wallawal. 6. 9. 21 a. nr. 1355. (710)
Rink, Hans Peetri p., w. a. Abja wallawal. 4. 12. 19 a. nr. 481. (711)
Mihkelson, Feliks Karli p., w. a. Tall. pol. 5 jsk. (712)
Peelmann, Jakob Jaani p., w. a. Seli wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 522. (715)
Koch, Aleksander Anna p., w. a. Kaelaste wallawal. 7. 7. 22 a. nr. 33. (716)

KINNITUS AKTSIA SELTS

EESTI LLOID

JUHATUS TALLINNAS

Pikk tän. nr. 28.

Kõnekr.: 6-24, 17-03.

Tuli-, elu-, õnnetusjuhuste ja weokinnitus.

**Kinnitage oma
warandust ja elu,
kuni weel aeg!**

G. SCHEEL & Ko.

Tallinnas.

Asutatud 1884. a.

Toimetab kõiksugu pangaärilisi
transaktsioone.

Mis on

tarvitajate ehk majandusühisus?

- See on tarvitajate oma ettevõtte, mida liikmed valitsevad ja juhiwad.
- See on ostu-müügi asutus, mis ist- list tasu taga ei aja, vaid töit ülejäägi tarvitajale tagasi annab.
- Sellelt ostetud kaup on võltsimata.
- Sellele laenatud raha kannab häid protsenta ja toob tasu ainult tarvitajale.

- Selle eesmärk on oma täite võtta töit tarbeainete jaotus ja valmistus.
  - Selle liikmena olles võib igaüks taasa aidata hangeldamise ja omatafu püüete taotamist ja majanduselu juhti- mifets õiglasele alusele.
- Astutage ühisusi!
Astuge ühisuste liikmeteks!

Nõu ja juhatus ühisuste asutamisteks annab
Eesti Tarvitajate Kesühisus

Tallinn, Eestonia puistee 15.

Lapsed,

nõudke wanematelt, et saapad, kalosside, botikud, lakknahast kingad ja kõiki seltsi jalanõud saaksid ostetud

A. Gobowitschi

saapakauplusest, Wiru t. 7, Tallinn. Sealt saab karp maiustusi peale kauba.

Wiru t. 20.

Wiru t. 20.

N. Zipukoff

Tallinnas, Wiru t. 20.

Soovitab suures walikus mitmesuguseid tasku-, laua- ja seinakellasid 2 aasta wastutusega: kuld-, hõbe- ja ehteasju odawa hinnaga. Laulatussõrmuseid.